संस्कृतबालादर्शे सप्तदशः पाठः ॥ १७ ॥

विद्यालयः

आहत्य । कति । प्रश्नः । कक्ष्या ।

अस्मिन् विद्यालये चतस्रः कक्ष्याः सन्ति । एते सप्त छात्राः चतुर्थकक्ष्यायां पठन्ति । चित्रं पश्य । एको बालकः तिष्ठति । अनन्ये उपविष्टाः (*p.p.* are sitting) । तिष्टन् बालकः उपाध्यास्य प्रश्नाम् उत्तराणि कथयति ॥

त्वं कस्यां कक्ष्यायां पठसिद्य? अहं तृतीयकक्ष्यायां पठामि । कति छात्राः त्वया सह पठन्ति ? मया सह चत्वारो बालकाः तिस्रो बालिकाश्च पठन्ति । आहत्य वयं अष्टौ सहपाठिनः स्मः । द्वितीय कक्ष्यायां द्वे बालिके त्रयो बालकाश्च पठन्ति । प्रथम कक्ष्यायां पञ्च बालकाः पञ्च बालिकाश्च सन्ति ॥

क) प्रश्नाः - -

१ । अमिन् विद्यालये कति कक्ष्याः सन्ति ?

अस्मिन् विद्यालये चतस्रः कक्ष्याः सन्ति ।

२. एते सप्त छात्राः कस्यां कक्ष्यायां पठन्ति ?

एते सप्त छात्राः चतुर्थकक्ष्यायां पठन्ति ।

३ । तिष्ठन् बालकः किं करोति ?

तिष्ठन् बालकः उपाध्यायस्य प्रश्नान् उत्तराणि कथयति ।

४। तृतीय कक्ष्यायां के के सन्ति ?

तृतीय कक्ष्यायां पञ्च बालकाः तिस्रो बालिकाः पठन्ति।

५। आहत्य यूयं कति सहपाठिनः स्थ ?

आहत्य वयं अष्टौ सहपाठिनः स्मः।

६। प्रथम कक्ष्यायां कति बालकाः कति बालिकाश्च सन्ति ?

प्रथमकक्ष्यायां पञ्च बालकाः पञ्च बालिकाश्च सन्ति।

ख) Note the combinations of the words - -

1. एकः + बालकः = एको बालकः
2. चत्वारः + बालकाः + चत्वारो बालकाः
3. तिस्रः + बालिकाः + तिस्रो बालिकाः

ग) ' किम् ' शब्दस्य रूपैः यथा योगं वाक्यानि पूरयत - -

१। ____ एतत् ?	किम् एतत् ?
२। ____ अयम् ?	कः अयम् ?
३। ____ इदम् ?	किम् इदम् ?
४। त्वं ____ श्लोकं पठसि ?	त्वं कं श्लोकं पठसि ?
५। इदं ____ बालकस्य पुस्तकम्।	इदं कस्य बालकस्य पुस्तकम् ?
६। त्वं ____ ग्रामे वससि।	त्वं कस्मिन् ग्रामे वससि ?

घ) सङ्ख्याशब्दाः रूपाणि - -

सङ्ख्या	पुंसि	स्त्रियां	नपुंसके
१	एकः	एका	एकम्
२	द्वौ	द्वे	द्वे
३	त्रयः	तिस्रः	त्रीणि
४	चत्वारः	चतस्रः	चत्वारि

<u>शब्दसंग्रहः śabdasaṅgrahaḥ = Vocabulary</u>

विद्यालयः *m* school

आहत्य *in* on the whole

कति how many (all genders)

कक्ष्याः *f* classes

उपविष्टः *m* sitting

उत्तरणि *n* answers

चित्रं *n* picture

सहपाठिनः *m* classmates